

Kandidatnummer:

BOKMÅL | 20.08.15

Vurderingsskjema for muntlig norskprøve, nivå A1-A2 (sett kryss i skjemaet).

Under A1	A1-beskrivelser	A1	A2-beskrivelser	A2
Formidlingskriterier				
OPPGAVE A Individuell (fortelle)	Kan presentere seg ved hjelp av enkeltord og enkle fraser.		Kan presentere seg på ein grei og lett forståelig måte.	
OPPGAVE B Individuell (beskrive)	Kan ved hjelp av enkeltord og faste fraser fortelle hva han/hun ser på bildet (for eksempel: «Jeg ser..»).		Kan ved hjelp av enkeltord og enkle setninger fortelle hva han/hun ser på bildet.	
OPPGAVE C Samtale (utveksle informasjon)	Kan ta del i en svært enkel samtale, for eksempel ved å stille og svare på konkrete spørsmål.		Kan utveksle informasjon, synspunkter og erfaringer på en enkel måte.	
OPPGAVE D Individuell (fortelle/beskrive)	Kan med enkeltord og enkle fraser svare på spørsmål fra eksaminator.		Kan på en enkel måte fortelle om erfaringer, hendelser, ønsker og planer.	
Språklige kriterier for kandidatens prestasjon gjennom hele prøven				
Flyt	Flyt er ikke et krav på A1-nivået.		Kan produsere sammenhengende tale, men med nøling og mange pauser.	
Uttale	Uttalen er svært påvirket av morsmålet. Det kan være vanskelig å forstå hva kandidaten sier.		Uttalen er stort sett god nok til at man forstår selv om påvirkning fra morsmålet er tydelig.	
Ord og uttrykk	Kan bruke noen vanlige ord og korte innøvde fraser.		Kan bruke en del vanlige ord og uttryksmåter. Ordforrådet er enkelt, men kandidaten klarer stort sett å gjøre seg forstått.	
Grammatikk	Kan bruke noen få, enkle, innøvde setninger og fraser.		Kan bruke noen grunnleggende strukturer, både ordbøyning og setningsmønstre, men gjør fortsatt elementære feil.	
		Minimum 6 kryss		Totalt 8 kryss

A1: Kandidaten kan være under A1 på ett av formidlingskriteriene. **A2:** Kandidaten må være på nivå A2 i alle kriteriene.

Sted og dato

Eksaminator

Sensor

Resultat:

Kandidatnummer:

BOKMÅL | 20.08.15

Vurderingsskjema for muntlig norskprøve, nivå A2-B1 (sett kryss i skjemaet).

	Under A2	A2-beskrivelser	A2	B1-beskrivelser	B1
Formidlingskriterier					
OPPGAVE A Individuell (fortelle/beskrive)		Kan på en enkel måte fortelle om erfaringer, hendelser, ønsker og planer.		Kan på en grei og lett forståelig måte fortelle om erfaringer, hendelser, ønsker og planer.	
OPPGAVE B Samtale (utveksle synspunkter/mening)		Kan utveksle informasjon, synspunkter og erfaringer på en enkel måte.		Kan utveksle informasjon, synspunkter og erfaringer på en forståelig måte. Kan begrunne synspunktene sine.	
OPPGAVE C Individuell (uttrykke synspunkter/mening)		Kan få frem enkle synspunkter. Kan trenge støtte fra eksaminator.		Kan uttrykke synspunkter og begrunne disse på en forståelig måte. Kan snakke selvstendig og sammenhengende.	
Språklige kriterier for kandidatens prestasjon gjennom hele prøven					
Flyt		Kan produsere sammenhengende tale, men med nøling og mange pauser.		Kan snakke sammenhengende. Selv om det kan være noe nøling og leting etter ord og korrekte former, klarer kandidaten å opprettholde talen/samtalen.	
Uttale		Uttalen er stort sett god nok til at man forstår selv om påvirkning fra morsmålet er tydelig.		Uttalen av språklidene og trykkfordelingen er god nok til at det stort sett er lett å forstå det som blir sagt.	
Ord og uttrykk		Kan bruke en del vanlige ord og uttryksmåter. Ordforrådet er enkelt, men kandidaten klarer stort sett å gjøre seg forstått.		Mestrer godt et elementært ordforråd, men kan fortsatt gjøre feil som forstyrrer kommunikasjonen når hun/han skal uttrykke mer komplekse tanker eller snakke om uvante emner.	
Grammatikk		Kan bruke noen grunnleggende strukturer, både ordbøyning og setningsmønstre, men gjør fortsatt elementære feil.		Har forholdsvis godt grep om grunnleggende strukturer – både ordbøyning og setningsmønstre.	
		Totalt 7 kryss		Totalt 7 kryss	

For å plasseres på et nivå må kandidaten være på nivå i alle kriteriene.

Sted og dato

Eksaminator

Sensor

Resultat:

Kandidatnummer:

BOKMÅL | 20.08.15

Vurderingsskjema for muntlig norskprøve, nivå B1–B2 (sett kryss i skjemaet).

	Under B1	B1-beskrivelser	B1	B2-beskrivelser	B2
Formidlingskriterier					
OPPGAVE A Individuell (uttrykke synspunkter/meninger)		Kan uttrykke synspunkter og begrunne disse på en forståelig måte. Kan snakke selvstendig og sammenhengende.	☐	Kan uttrykke synspunkter og begrunne disse på en lett forståelig måte. Kan snakke selvstendig og sammenhengende.	☐
OPPGAVE B Samtale (utveksle synspunkter og meninger)		Kan få fram synspunkter og følge opp og/eller forholde seg til det samtalepartnern ser.	☐	Kan få fram synspunkter og utdype/underbygge disse på en lett forståelig måte. Kan følge opp og/eller forholde seg til det samtalepartnern ser på en passende måte.	☐
OPPGAVE C Individuell (argumentere)		Kan uttrykke synspunkter og begrunne disse på en stort sett forståelig måte.	☐	Kan uttrykke synspunkter og utdype/underbygge disse på en lett forståelig måte.	☐
Språklige kriterier for kandidatens prestasjon gjennom hele prøven					
Flyt		Kan snakke sammenhengende. Selv om det kan være noe nøling og leting etter ord og korrekte former, klarer kandidaten å opprettholde talen/samtalen.	☐	Kan uttrykke seg uten forstyrrende pauser, men nøling kan forekomme når han/hun leter etter ord og formuleringer.	☐
Uttale		Uttalen av språklydene og trykkfordelingen er god nok til at det stort sett er lett å forstå det som blir sagt.	☐	Uttalen av språklydene og trykkfordelingen er så god at det er lett å forstå det som blir sagt.	☐
Ord og uttrykk		Mestrer godt et elementært ordforråd, men kan fortsatt gjøre feil som forstyrrer kommunikasjonen når hun/han skal uttrykke mer komplekse tanker eller snakke om uvante emner.	☐	Har et bredt ordforråd både når det gjelder enkeltord og uttrykksmåter. Kan variere formuleringene. Feil forekommer uten at det forstyrrer kommunikasjonen.	☐
Grammatikk		Forholdsvis godt grep om grunnleggende strukturer – både ordbøyning og setningsmønstre.	☐	Godt grep om grunnleggende strukturer – både ord-bøyning og setningsmønstre. Variasjon i setningstyper, også eksempler på komplekse setningstyper. Feil forekommer, uten at det forstyrrer kommunikasjonen.	☐

For å plasseres på et nivå må kandidaten være på nivå i alle kriteriene.

 Sted og dato

 Eksaminator

 Sensor

Resultat:

Forklaring til kriteriene

Vurderingsskjemaene til norskprøven må være forholdsvis knappe for at de skal være brukervennlige. Ulempen er at knappe beskrivelser gir rom for ulike tolkninger. Begreper som formidling, flyt, grammatikk og så videre kan defineres på forskjellige måter. For at sensorene skal gi en så lik og rettferdig bedømming som mulig, er det viktig at de legger det samme innholdet i kriteriene. Prøveutviklerne i Vox har derfor utarbeidet dette dokumentet, «Forklaring til kriteriene», for å utdype hvordan kriteriene skal forstås, og hvordan skjemaet skal brukes.

Norskprøven måler på nivåene A1, A2, B1 og B2. For å få en god forståelse av hva som kjennetegner nivåene, er det viktig å sette seg inn i hvordan disse er beskrevet i Rammeverket og i Læreplanen. Et rammeverksnivå er ikke et punkt, men et område på en skala. Vurderingsskjemaene til norskprøven inneholder beskrivelser av minimumskrav for et nivå – det vil si at en kandidat kan tilfredsstille kravet til et nivå med god margin uten dermed å kunne plasseres på nivået over. Det betyr at det vil være forskjeller mellom to kandidater som begge plasseres for eksempel på nivå A2: En kandidat vil kanskje akkurat så vidt være på nivå, mens en annen gjerne er på B1 i alle kriteriene bortsett fra ett, og dermed plasseres på A2. Kandidaten kan være helt i øvre sjikt av A2-nivået for alle kriteriene, men likevel ikke tilfredsstille kravene for B1.

Formidling

Med *formidling* mener vi hvordan kandidaten løser oppgavene. Vi skal ikke vurdere innholdet (meninger, faktakunnskaper) i det kandidatene sier. Det vi vil måle med dette kriteriet, er om kandidaten mestrer de språklige funksjonene som

trengs for å gjøre det oppgaven krever. Dette kriteriet ivaretar noe av det som er sentralt i kommunikativ språktesting, nemlig at man ser på språkets funksjonalitet, om språket er tilstrekkelig til å formidle et budskap på en forståelig måte, og om kandidaten har de språkfunksjonene som kreves på nivået.

På A1 kan man bruke enkeltord og faste fraser til å fortelle og stille og svare på enkle spørsmål. På A2 kan man på en enkel måte fortelle om noe og utveksle informasjon og synspunkter. På B1 skal man kunne fortelle om noe, utveksle informasjon og synspunkter og begrunne synspunktene på en forståelig måte. På B2 skal man kunne uttrykke synspunkter og utdype eller underbygge dem på en lett forståelig måte. En språkfunksjon som skiller B2 fra B1, er det å argumentere. Oppgave tre i B1-B2-prøven legger opp til argumentasjon, men dette begrepet er ikke brukt i selve beskrivelsen av kriteriet. Det er ikke ønskelig at kandidat eller sensor fokuserer for mye på definisjon av funksjoner (begrunne/argumentere) eller at den formelle oppbygningen av kandidatens innlegg ødelegger for den spontane språkbruken. (Oppbygning av argumentasjon kan måles i skriftlig prøve.) Dersom kandidaten underbygger/utdyper sitt syn, kan man regne med at vedkommende mestrer mer krevende funksjoner enn den helt enkle og personlige begrunnelsen man forventer på B1.

Under formidling vurderer vi hver oppgave for seg fordi de ulike oppgavene er laget for å måle språk på ulike nivåer, og fordi de måler ulike språkfunksjoner. Kandidatene må være på nivå etter alle formidlingskriteriene og de språklige kriteriene for å plasseres på dette nivået samlet. Det er imidlertid ett unntak: Kandidater kan plasseres på A1 selv om de er under nivå A1 i ett av formidlingskriteriene.

Individuelle oppgaver:

I de individuelle oppgavene skal hver kandidat snakke alene. Dette for å sikre at begge kandidatene får anledning til å produsere nok språk til at man har et grunnlag for vurdering. Avhengig av nivå skal kandidaten i de individuelle oppgavene beskrive, fortelle og uttrykke synspunkter og meninger. Selv om kandidaten i utgangspunktet skal snakke alene, kan det være nødvendig at eksaminator stiller spørsmål underveis. Dette vil være spesielt aktuelt på lave nivåer (A1 og A2) der kandidatene ofte ikke har tilstrekkelig språk til å si så mye om et avgrenset emne.

Parsamtale:

Det er ikke alle sider ved muntlig språkbruk man får målt i en individuell oppgave eller i samtale med eksaminator. Gjennom parsamtale mellom to kandidater skal kandidatene få anledning til å stille hverandre spørsmål, respondere på en passende måte, uttrykke uenighet, be om oppklaringer og så videre. Avhengig av nivå skal kandidaten i denne oppgaven utveksle informasjon, synspunkter og meninger.

Parsamtalen er med også av hensyn til tilbakevirkningseffekten på undervisning og læring. Vi mener det er viktig at kursdeltakerne oppfatter det som relevant å øve på å snakke norsk med andre kursdeltakere. Dette kan være problematisk på flere måter. Noen kandidater kan dominere i samtalen, slik at medkandidaten ikke får vist så mye språk. Kandidatene kan være på ulike ferdighetsnivåer, eller de kan ha ulike personlighetstyper. Dette er grunnen til at vi alltid vil kombinere samtaleoppgave med individuelle oppgaver.

I skjemaet står det i beskrivelsen av A1-nivået: «Kan ta del i en svært enkel samtale, for eksempel ved å stille og svare på konkrete spørsmål.» Sensorene må være oppmerksomme på at det altså ikke er et absolutt krav at kandidatene stiller hverandre spørsmål. Noen ganger skjer utvekslingen av informasjon ved at kandidatene veksler på å ta ordet uten at de stiller hverandre konkrete spørsmål. Andre ganger tar en av kandidatene på seg rollen med å stille den andre spørsmål, og den andre svarer. Det er vanskelig å styre hvordan samtalen mellom to kandidater utvikler seg, og her er det både kulturforskjeller og personlighetsforskjeller som kan spille inn.

Språk

Flyt

A1	A2	B1	B2
Flyt er ikke et krav på A1-nivået.	Kan produsere sammenhengende tale, men med nøling og mange pauser.	Kan snakke sammenhengende. Selv om det kan være noe nøling og leting etter ord og korrekte former, klarer kandidaten å opprettholde talen/samtalen.	Kan uttrykke seg uten forstyrrende pauser, men nøling kan forekomme når han/hun leter etter ord og formuleringer.

Med *flyt* mener vi i hvilken grad kandidaten produserer sammenhengende tale i den individuelle oppgaven og i samtalen. Det er flere momenter som bidrar til eller hindrer flyt: Er taletempoet naturlig eller nedsatt? Er det mange pauser? Er pausene lange, og er de plassert på steder vi ikke naturlig ville hatt en pause? Er pausene stille eller fylt av pausefyllere som signaliserer at man ikke har gitt fra seg ordet ennå («æh», «hm», «hva var det jeg skulle si?»)?

Flyt er et tegn på at språket er automatisert. Dersom både grammatikk og vokabular er automatisert, slipper kandidaten å bruke mye kapasitet på å planlegge dette og kan konsentrere seg om innholdet i ytringene mer enn om formen.

Men manglende flyt trenger ikke å være et tegn på at språket ikke er automatisert. Det kan være vanskelig å si sikkert om pauser og nøling skyldes manglende automatisering av språkferdigheter, eller om det skyldes planlegging av innholdet. Det er både personlighetsforskjeller og forskjeller mellom språksamfunn når det gjelder taletempo og toleranse for pauser.

På A1-nivå er det ikke et krav at språket skal være flytende. På dette nivået ser vi derfor bort fra kriteriet flyt når vi vurderer. Dette går frem av vurderingsskjemaet ved at det ikke skal settes kryss for dette kriteriet.

Uttale

A1	A2	B1	B2
Uttalen er svært påvirket av morsmålet. Det kan være vanskelig å forstå hva kandidaten sier.	Uttalen er stort sett god nok til at man forstår selv om påvirkning fra morsmålet er tydelig.	Uttalen av språklydene og trykkfordelingen er god nok til at det stort sett er lett å forstå det som blir sagt.	Uttalen av språklydene og trykkfordelingen er så god at det er lett å forstå det som blir sagt.

I uttale skiller vi mellom *enkeltlyder*, som for eksempel: b-v (bille-ville) r-l (ris-lis) i-y (sil-syl), u-o (du-do) og *trykkfordeling* i ordet (*dyrehage*, og *dyrebage*). Begge deler er viktig for at uttalen skal være forståelig.

På nivå A1 kan det være anstrengende, og til tider vanskelig, å forstå hva kandidaten sier. Vi stiller lave krav til uttale på A1-nivå. Vi forventer at uttalen vil være så påvirket av morsmålet at det vil være vanskelig å forstå hva kandidaten sier, eller at det krever stor velvilje fra samtalepartneren for å forstå. Mange kandidater vil ha en bedre uttale enn det som er beskrevet på nivå A1, og det kan være riktig å plassere dem på nivå A2 i uttale.

På nivå A2 er det et krav at uttalen stort sett er forståelig. Det betyr at det også her kan være ord, eller små partier som er vanskelige å forstå. På nivå B1 skal det være stort sett lett å forstå hva kandidaten sier. «Stort sett» betyr at kandidaten kan være på B1-nivå selv om uttalen i enkelte tilfeller kan være noe utydelig. På B2 skal uttalen være så god at det er lett å forstå det som blir sagt.

Når vi vurderer uttale, er det viktig å understreke at det er forståeligheten som må være det overordnede. Vi vil forvente at kandidatene kan ha en uttale som er preget av morsmålet. Vi mener også at så lenge talen er forståelig, bør vi være like tolerante i forhold til aksentpreget norsk som vi er i forhold til dialektvariasjon.

Ord og uttrykk

A1	A2	B1	B2
Kan bruke noen vanlige ord og korte, innøvde fraser.	Kan bruke en del vanlige ord og uttrykksmåter. Ordforrådet er enkelt, men kandidaten klarer stort sett å gjøre seg forstått.	Mestrer godt et elementært ordforråd, men kan fortsatt gjøre feil som forstyrrer kommunikasjonen når hun/han skal uttrykke mer komplekse tanker eller snakke om uvante emner.	Har et bredt ordforråd både når det gjelder enkeltord og uttrykksmåter. Kan variere formuleringene. Feil forekommer uten at det forstyrrer kommunikasjonen.

Jo flere ord man behersker, jo mer nyansert, presist og variert kan man uttrykke seg. Å lære et ord er imidlertid en gradvis prosess, og å kunne et ord består av mange delkompetanser. Å tilegne seg forståelsen av «alle» sidene av et ord (betydning, form og bruk), er noe som skjer gradvis. Først får vi en omtrentlig forståelse av hovedinnholdet, mens kjennskap til bibetydninger, assosiasjoner, hvilke ord det brukes sammen med og så videre, kommer senere.

I vurderingsskjemaene til Norskprøve 3 var «idiomatisk ordbruk» med i beskrivelsene. Med dette mente vi ikke spesielle idiomatiske uttrykk (som kan være vanskelige å lære å bruke riktig). Det vi tenkte på, var om kandidatene kunne uttrykke seg på en måte som hørtes naturlig ut i sammenhengen. Ett eksempel på en uidiomatisk uttrykksmåte er «Jeg liker dette mye». Vi forstår godt hva som er ment, men det er ikke en naturlig/vanlig uttrykksmåte på norsk. Et annet eksempel: «Det var en veldig god tur.» Vi sier «God tur!» til noen som skal på tur, men når vi refererer til turen i ettertid, sier vi «Det var en veldig fin tur». Dette tar det tid å innarbeide. I det nye vurderingsskjemaet har vi erstattet «idiomatisk språkbruk» med «vanlige ord og uttrykksmåter», men betydningen er den samme som tidligere.

I Rammeverket og i Læreplanen er ordkunnskapen knyttet til hvilke emner en kan forvente at innlærere kan snakke om på ulike nivåer. Det er viktig å huske på at ordforrådet er enklere, mer generelt og ofte mindre presist i muntlig enn i skriftlig språkbruk.

Grammatikk

A1	A2	B1	B2
Kan bruke noen få enkle, innøvd setninger og fraser.	Kan bruke noen grunnleggende strukturer – både ordbøyning og setningsmønstre – men gjør fortsatt elementære feil.	Forholdsvis godt grep om grunnleggende strukturer – både ordbøyning og setningsmønstre.	Godt grep om grunnleggende strukturer – både ordbøyning og setningsmønstre. Variasjon i setningstyper, også eksempler på komplekse setningstyper. Feil forekommer, uten at det forstyrrer kommunikasjonen.

Grammatikk er kanskje det språktrekket som oftest knyttes til korrekthet. Grammatisk avvik, både i bøyingsmønstre og leddstilling, er forholdsvis lette å slå ned på. Det er viktig å minne om at en god grammatikk er mer enn en grammatikk uten feil. Kompleksitet og variasjon er like viktig som korrekthet. På alle de språklige nivåene vil man finne kandidater som unngår å bruke strukturer og uttrykksmåter de ikke behersker (kandidater som «safer»), og kandidater som er dristige og forsøker seg på formuleringer de ikke helt har kontroll på. Det er lettere å uttrykke seg feilfritt hvis man unngår strukturer og setningsmønstre man bare delvis behersker.

Kompleksiteten kan vi se både på frasenivå og setningsnivå. Verb-, adjektiv- og nominalfraser kan bygges ut, for eksempel: «bilen» eller «den stilige, røde bilen jeg nettopp har kjøpt i Tyskland». Det er viktig å understreke at kandidatene ikke må straffes for at de tør å bruke et språk de ikke helt behersker, men premieres for at de forsøker på mer komplekse strukturer.

I beskrivelsene av grammatikk bruker vi betegnelsen «grunnleggende strukturer». Dette er strukturer både i ordbøyning og leddstilling som er relativt enkle og vanlige, og som tilegnes tidlig.

Når det gjelder ordnivået, vil vi regne som grunnleggende strukturer at:

- substantiv og adjektiv bøyes i kjønn, tall og bestemthet
- verb bøyes i tempus
- pronomen bøyes i kjønn og tall

På frase- og setningsnivå regnes det som grunnleggende strukturer at:

- setninger må ha et subjekt (Jeg leser en bok. Det regner.)
- setninger må ha et finitt verb (Jeg leser en bok. Jeg har lest en bok. Jeg skal lese en bok.)
- negasjonen plasseres etter finitt verb (Jeg leser ikke en bok. Jeg har ikke lest en bok.)
- spørsmål har inversjon mellom subjekt og verbal (Leser du en bok? Hva leser du nå?)

På A1 forventer vi begrenset kjennskap til grammatikk. Kandidaten bruker stort sett enkle strukturer som er innøvd («Jeg gå på skole», «Jeg gå på butikken», «Hva heter du?»). Selv i enkle strukturer vil kandidaten gjøre feil.

På A2 står det at kandidaten «kan bruke noen grunnleggende strukturer – både ordbøyning og setningsmønstre – men gjør fortsatt elementære feil». Vi forventer altså at kandidater på A2-nivå uttrykker seg rimelig enkelt, men at de har noen eksempler på bøyning av verb og substantiver.

På B1 står det at kandidaten har «Forholdsvis godt grep om grunnleggende strukturer – både ordbøyning og setningsmønstre». Det betyr ikke at grammatikken er feilfri, men at kandidaten har forholdsvis god kontroll over de vanligste bøyingsmønstrene og setningstypene. Kandidaten behersker mye av det grunnleggende formverket, og det vil også være en del eksempler på vellykket bruk av utbygde fraser og leddsetninger.

På B2 står det at kandidaten har «Godt grep om grunnleggende strukturer – både ordbøyning og setningsmønstre». Kandidaten har «variasjon i setningstyper, også eksempler på komplekse setningstyper». Vi kan altså forvente at det grunnleggende stort sett er på plass, men at kontrollen ikke er like god i mer komplekse strukturer. Grammatikken er ikke feilfri. «Feil forekommer», men «uten at det forstyrrer kommunikasjonen».